
Valtiovarainministeriö

PL 28
00023 Valtioneuvosto

valtiovarainministerio@vm.fi

Parikkalan kunnan lausunto kuntarakennelakiluonnoksesta

Parikkalan kunnanvaltuusto 5.3.2013 / 22 §

Jo puolitoista vuotta jatkunut hallituksen kuntauudistus kaipaisi Parikkalan kunnan näkemyksen mukaan nyt ennen kaikkea selkeää poliittista linjausta uudistuksen suunnasta, jotta kunnat pystyisivät arvioimaan sen toiminnallisia ja taloudellisia vaikutuksia sekä uudistuksen heijastumista kuntien johtamiseen ja kunnalliseen demokratiaan.

Lakiluonnoksessa esitettyjen kuntajakoselvitysten laatimiseen liittyy useita ongelmia ja haasteita, jotka koskevat sekä selvitysalueita että itse selvitystyön aikatauluja. Valtiovarainministeriön kaavailemat laajat selvitysalueet johtavat käytännössä tilanteeseen, joissa selvityksissä on mukana paljon sellaisia kuntia, jotka ovat ottaneet kuntaliitoksiin jo lähtökohtaisesti kielteisen kannan. Tämä johtaa selvitystyön pitkittymiseen ja huonoon lopputulokseen. Ainakin valtiovarainministeriön kuntauudistukselle asettamat tavoitteet vahvoista peruskunnista jäävät saavuttamatta.

Kunnalliseen itsehallintoon kuuluu olennaisena osana kuntien erilaisuus. Myös kuntarakennelaissa tulisi tunnustaa alueelliset erot ja antaa paikallishallinnolle riittävästi liikkumavaraa luoda omat sovellutuksensa.

Valtion ei tulisi pakottaa kuntia selvityksiin, vaan selvitystyössä tulisi lähteä liikkeelle alueiden tarpeiden pohjalta.

Tämän vuoksi olisi tärkeää, että kuntajakoselvitysten lisäksi tutkittaisiin myös kuntien hyvin pitkälle menevän yhteistyön mahdollisuudet. Näin varmistettaisiin kaikkien kuntien aktiivinen osallistuminen selvityksiin ja olisi mahdollista arvioida erilaisten hallinnollisten ratkaisujen hyötyjä ja haittoja. Yhteistyötä koskevaan selvitykseenkin tulisi luonnollisesti sisältyä suunnitelma hallinnon ja palvelujen järjestämisestä ja palvelujen tuottamisesta selvitysalueella. Alueelliset erityispiirteet, esim. Parikkalan osalta rajan läheisyys ja sijainti kolmen maakunnan rajalla tulee huomioida.

Parikkalan kunnan mielestä selvitysvelvollisuudella tulisi olla myös vahva yhteys kunnan kehittämiseen ja kuntien omaan strategiatyöhön. Kunnissa on tehty ja tehdään koko ajan työtä hallinnon, palveluiden ja poliittisen johtamisen sekä ammattijohtamisen kehittämiseksi. Erityisen tärkeää olisi, ettei kuntauudistus pysäyttäisi tätä kehittämistyötä.

Kuntarakennetta koskevassa lakiluonnoksessa esitetty aikataulu uudistuksen toteuttamiseksi vaikuttaa sekin epärealistisen tiukalta. Kuntajakoselvitysten laatimiseen ja kuntauudistuksen täytäntöönpanoon tulisikin varata riittävästi aikaa eikä uudistusten toimeenpano ennen vuotta 2017 näytä todennäköiseltä.

Palvelujen yhdenvertainen saatavuus on turvattava kaikkialla Suomessa. Siksi valtioneuvostolle on syytä antaa toimivaltaa päättää kuntajaon muutoksista niissä tapauksissa, joissa kunta ei itse pysty huolehtimaan palveluistaan esim. kriisiytyneen taloutensa vuoksi.

Hallituksen kuntauudistushankkeen yksi suurimmista ongelmista on ollut sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutoksen kytkeminen liian tiukasti kuntarakenteen uudistamiseen jo hallitusohjelmasta lähtien. Tällä hetkellä näyttää todennäköiseltä, ettei hallituksen tavoittelemia 50 000 – 100 000 asukkaan vahvoja peruskuntia synny siinä määrin, että sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestäminen voisi perustua niihin. Pikemminkin alkaa vaikuttaa siltä, että poikkeukseksi tarkoitetusta sote-alueesta tuleekin palvelujen järjestämisen päävaihtoehto. Ilman laajoja, jopa kokonaisia maakuntia käsittäviä sote-alueita ei rakennemuutoksen tärkein tavoite eli erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon toimivan yhteyden aikaansaaminen näyttäisi toteutuvan. Myös kattavan erikoissairaanhoidon järjestäminen edellyttää riittävän laajaa, käytännössä 150 000 – 200 000 asukkaan, väestöpohjaa.

Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveyspiiri Eksote perustettiin vuonna 2009 PARAS-lain mukaiseksi yhteistoiminta-alueeksi ja olisi luontevaa, että se voisi jatkaa toimintaansa vuoden 2015 jälkeenkin tuolloin voimaan tulevan ns. järjestämislain tarkoittamana sote-alueena.

Parikkalan kunta

Hans Olander
kunnanjohtaja

Marjatta Laukkanen
hallintojohtaja